

INVENTARI TOPONÍMIC DEL TERME MUNICIPAL DE XERT

Xavier Coloma Fuster

El present treball és un inventari general de la toponímia del terme municipal de Xert (Baix Maestrat), extret d'un anterior treball de major abast (1).

BREU RESSENYA HISTÒRICA

La vila de Xert està situada al Baix Maestrat, en allò que alguns han denominat la subcomarca de la Batllia de Cervera. Xert té un terme municipal de 77,34 km², mentre que el total del territori antigament dependent del castell de Cervera és de 508,22 km².

Al llarg del terme s'han fet troballes arqueològiques que demostren l'existència de pobladors des de temps antics.

La demarcació de Cervera ja existí possiblement durant la dominació musulmana, però són les fonts cristianes del segle XII les primeres que donen notícia certa de la seua existència (donació de Ramon Berenguer IV, el 1157, a l'orde de l'Hospital).

Cal dir que també la geografia física atorga realitat i delimita aquestes terres. Gairebé coincidint amb els 500 metres de la corba de nivell hi ha l'afrontament jurisdiccional entre el castell de Cervera i la comunitat de Morella i les seues viles.

Pel que fa a la presència musulmana, dins la moderna historiografia sembla que

s'estén l'opinió que, bàsicament, les terres del Maestrat es trobaven poc poblades. Només hi ha citacions de població musulmana per a Xivert, Cervera, Peníscola i pocs altres nuclis. Malgrat això, d'altres autors parlen d'un possible origen islàmic de la vila de Xert. D'aquesta època, fins ara, no es coneix cap referència documental que ens en done informació.

Conquerides Peníscola i Borriana, el rei Jaume I deixà la resta del Maestrat als ordes militars dels hospitalers i dels templers perquè el conqueriren. El criteri seguit per part del rei per a fer la repartició fou el de ratificar antiquíssimes escriptures donades pels seus avantpassats, a la vegada que ell mateix n'havia donat de noves.

D'aquesta forma, l'actual Maestrat quedà dividit entre l'orde de l'Hospital (que es possessionà del castell de Cervera i dels pobles que en depenien, cosa que donà lloc al Baix Maestrat) i l'orde del Temple (que coincideix amb la comarca de l'Alt Maestrat).

Ocupats els diferents pobles del Maestrat per part de les hosts cristianes, els sarraïns que hi restaven foren obligats a retirar-se als afores, ravals o moreries. Quan es produí l'ocupació d'aquestes terres per part dels ordes militars, els sarraïns que llavors habitaven el Maestrat eren poc abundants, ja que des de l'ocupació de Morella, i després de Borriana i Peníscola, bona part de l'element musulmà emigrà cap a València.

A partir de 1234 Cervera va passar a l'orde de l'Hospital i al seu mestre provincial, Hug de Fullalquer. Faltaven encara dos anys perquè Cervera fos donada legalment (amb escriptura) a l'orde, ço és, el 23 de desembre de 1235.

La seua repoblació va ser feta per lleidatans, és a dir, senyors de Lleida que portaven amb ells els seus colons. De les tres cartes de poblament que coneixem (a excepció de la primera, donada als sarraïns) totes estan donades a fur de Lleida (costums de Lleida).

S'ha de destacar que entre els privilegis que donen aquestes cartes de poblament als nous pobladors hi havia el de poder pasturar el bestiar dintre dels termes dels pobles que pertanyien a la jurisdicció del castell de Cervera, integrat per Cervera, com a cap, i la setena que en depenia: Sant Mateu, Traiguera amb Sant Jordi, Xert amb la Barcella, Canet, la Jana, Càlig i Rossell, encara que aquest dret sols podia ser utilitzat durant els anys de sequera, caresties i pestes.

El 10 de juny de 1317, mitjançant una butlla del papa Joan XXII, es creava l'orde de Montesa, amb les propietats que els ordes del Temple i de Sant Joan de l'Hospital tenien al Regne de València. La vila de Xert va passar a formar-ne part, i es va integrar en la Taula Mestral, que és la part reservada al mestre de l'orde, la qual tenia la seu a la veïna vila de Sant Mateu.

El 1587, una butlla del papa Sixt V incorporà la dignitat de mestre de Montesa a la corona espanyola en la persona del rei Felip II, que va nomenar un lloctinent general o governador establert a Sant Mateu. Aquesta etapa va durar fins al 1784, quan el governador fou substituït per un justícia dependent de la Governació de Peníscola.

Entre els segles XVI i XVIII la vila de Xert va haver d'assumir una sèrie de préstecs, "censals", generalment a favor de l'església arxiprestal de Morella, per causa d'extrema necessitat, pesta, fam i altres adversitats. La situació al segle XVIII va ser de total fallida, pel fet de no poder tornar els préstecs demanats. El consistori es trobava en una situació d'autèntica insolvència. Aquest estat econòmic no va desaparèixer fins a les desamortitzacions, que deixaren sense efecte aquesta mena de préstecs.

El poblament disseminat i, consegüentment, la construcció o partició de cases rurals, pren una forta empenta en la segona meitat del segle XVIII, quan el rei Carles III permet la venda de propis, i amb això es transformen nombrosos ermots. D'eixa manera, la pressió demogràfica cada vegada més forta s'aplegà a la necessària conquesta de carrascars i matossars.

El segle XIX s'assoliran els punts àlgids d'ocupació del territori i fins al 1930-1940 es registrarà un augment en el nombre de cases construïdes.

En el segle XIX les guerres carlines suposaren una gran convulsió per a la vila, fins i tot hi hagué un important combat el 1836.

Ja en el nostre segle, la Guerra Civil deixà els seus senyals. Xert fou conquerida el dia 13 d'abril de 1938 per la IV divisió de Navarra, sense oposició. La caiguda de Xert s'inscriu dins la campanya que portaren els revoltats per tal d'arribar a la mar Mediterrània, amb la intenció de trencar el bàndol republicà en dues parts.

La guerrilla maquis comença a actuar als voltants de 1945. En el Maestrat i en

els Ports mai no va aconseguir una gran cohesió. Tampoc s'integrà en les partides que actuaren per aquestes comarques tanta gent com la que en l'època es comentà. Actuaven més aviat en grups reduïts i estaven sotmesos a un estret i sistemàtic setge per les forces de la Guàrdia Civil, i cap a l'any 1949 comencen la retirada cap a França.

Els masos d'aquestes comarques varen sofrir molt per causa de la guerrilla i la contraguerrilla, i molt sovint es diu que aquesta va ser una de les causes més importants entre les que en propiciaren el despoblament.

ALGUNES CONSIDERACIONS SOBRE LES FONTS

Una part important de les fonts emprades per a la realització d'aquest treball han estat orals. La transmissió oral és la que ha mantingut la toponímia des de temps pretèrits. Avui, a la llum de la documentació antiga podem comprovar-ne la fidelitat i correcció.

Relació d'informants (n'indiquen el renom, si en tenen):

BELTRAN BELTRAN, Juana; Cotxera. Nascuda a Xert en 1929.

BELTRAN BELTRAN, Miguel; Miguel de Catxo. Nascut en 1932 a Xert.

BELTRAN DOMÈNECH, Mercedes. Nascuda en 1920. Resideix al poble temporalment, hi va viure només a la seua infantesa. Filla de Miguel Beltran.

CARBÓ, Julián (mitger del mas de Melsa. Pastor jubilat). Edat: 65 anys.

FERRERES FERRERES, Alejandro; Candro. Nascut en 1929 al mas de Comport.

FERRERES DOMÈNECH, Vicent; Escolano. Nascut el 1948 al mas de la Roca, on va viure la seua joventut.

JOVANÍ CAPCIR, Hermenegildo. Nascut en 1922 a Xert. Resident permanent. Darrer propietari del mas del Rei, on va viure la seua joventut.

JOVANÍ VIVES, Marcos; Marquet del mas de Toríbio. 65 anys. Nascut al mas, hi va viure la seua joventut.

Leonor. Edat: 64 anys. Nascuda al maset Nou de la Barcella.

MAÑÀ, Joaquín. Edat: 74 anys. Ha viscut molts anys al mas de Bel.

MESEGUER, Nieves. Edat: 45 anys. Filla del propietari del mas de Basilio de Baix.

PUIG, Carmen. Edat: 60 anys. Propietària del mas de Basilio de Dalt. Nascuda al mas del Regall.

SALES SALES, Otilio. Nascut a Catí el 1935. Va residir al mas de l'Infern. En

l'actualitat resideix al mas dels Catinells.

SALES SALES, Tomàs. Nascut en 1921 a Xert. Resident permanent. Va viure la seua joventut al mas de Melsa.

SALOM BELTRAN, Arturo; el Saboner. Nascut en 1915 a Xert.

SEGURA JOVANÍ, Miguel; Miguel del Barranc. Nascut al mas d'Ortí el 1933, on va residir.

VIVES MESEGUER, Concepcion. Nascuda en 1905 al mas dels Noguers, va residir durant molts anys al mas de la Creu.

Les fonts cartogràfiques:

No són gaire extenses pel que fa a la toponímia del terme, però la informació que proporcionen, degudament normalitzada, resulta de gran utilitat.

- *Mapa Topográfico Nacional de España* 1:50.000. Instituto Geografico Nacional:

Morella, full 545. 2a edició posada al dia segons dades de 1971.

Ulldecona, full 546. 1a edició, 1929.

Albocàsser, full 570. 1a edició, 1952.

- *Servicio Geográfico del Ejército* 1:50.000

Morella, full 30-21, (545) any 1980.

Ulldecona, (546), any 1980.

Per a les vies pecuàries he fet servir un modern treball que en descriu el recorregut. Només té interès en la seua vessant cartogràfica:

Proposición de clasificación de vías pecuarias. Generalitat Valenciana. Conselleria d'Agricultura i Pesca, Serveis Territorials de Castelló, Secció Forestal. Croquis situació de vies pecuàries, terme municipal de Xert. Escala 1:25.000. 20 desembre.

Els cadastres de Xert

Una de les fonts més importants que he fet servir ha estat el cadastre que hi ha a l'Ajuntament de la vila. No hi ha data en cap lloc d'aquest document, però, pel que sembla, deu ser del començament d'aquest segle. Amb data 1906-1920 apareix a l'arxiu municipal un *Avance catastral de rústica y pecuaria* que sens

dubte és l'antecedent directe del cadastre que he consultat i que fins a l'any 1992 es feia servir a l'Ajuntament per fer els cobraments de les contribucions rústiques.

Aquest cadastre es compon de dues parts: una que correspon als plànols dels polígons (n'hi ha 105 en total) i una altra que correspon a les fitxes on s'anotaven les transmissions de la propietat. En aquestes fitxes hi ha un apartat, anomenat "paratge", on el propietari indicava el nom del lloc on era la seua finca. D'aquests "paratges" he tret un gran quantitat de topònims que, encara que castellanitzats en la seua expressió escrita, tenen un gran valor lingüístic. Aquesta part del cadastre ha estat un valuós complement de les fonts orals.

Aquests interessants cadastres han estat substituïts pel *Cadastre nou Llistat*.
Data: 18-5-1992. Centro de Gestión Catastral Gerencia Territorial: 122 Castellón 052 CHERT, ple de castellanismes lamentables i sense cap interès toponímic.

Els censos

Han resultat molt útils per a establir la toponímia urbana tradicional:

Cens de 1925. Jefatura Superior de Estadística. Renovación total del Censo electoral, ordenada por Real decreto de 10 de Abril de 1924.

Sección núm. 1, titulada Casa Capitular

Sección núm. 2, titulada Escuela de Niños.

Provincia de Castellón - término municipal de Chert. 11 de Noviembre de 1925.

Cens de 1934. Dirección General del Instituto Geografico Catastral y de Estadística. Rectificación del Censo electoral correspondiente al año 1934, ordenada por Decreto de 5 de Noviembre de 1933.

Sección Num. 1, titulada Sala Capitular.

Sección Num. 2, titulada Escuela antigua de niños.

Provincia de Castellón - término municipal de Chert. 4 de junio de 1934.

Aquest darrer té un especial interès, ja que reflecteix la variació dels noms de carrers que s'esdevingué durant el temps de la república.

Documentació històrica

Llibre dels establiments de la vila de Chert. Any MDCLXXXIX (1689) *Revista Jurídica de Catalunya* (1929) pàg. 444-543 (confrontat amb el document original de propietat particular).

El "Libro de Poblaciones y Privilegios" de la Orden de Santa Maria de Montesa. (1234-1429). Eugenio Diaz Manteca. Diputació de Castelló, 1987.

El "Llibre de Privilegis" de la villa de Sant Mateu. (1157-1512). Elena Sánchez Almela. Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Castellón, 1985.

Hom pot trobar informació més abundant sobre aquest punt en l'article "Toponímia del terme de Xert en la documentació antiga" (2).

NOTES

(1) Coloma Fuster, Xavier (1994). Toponímia del terme municipal de Xert. (Treball no publicat).

(2) Coloma Fuster, Xavier (1995). Toponímia antiga del terme municipal de Xert. *Actes del XXI Col·loqui de la Societat d'Onomàstica. IV d'Onomàstica Valenciana*. Ed. Comercial Denes.

Abellarets, barranc dels
 Abeuradors, racó dels
 Aigua, cingle de l'
 Aigua, coll de l'
 Aigua, coveta de l'
 Aigüetes, racó de les
 Aigüetes, barranc de les
 Ajuntament, plaça de l'
 Aubelló, font de l'
 Albi, font de l'
 Albis, camí dels
 Albis, los
 Alcanisia, devesa de l'
 Aliacrans, moleta dels
 Aliga, cova de l'
 Aljub, bassa de l'
 Alta, mola
 Ametlers, els
 Anell, pont de l'
 Aores, roca d'
 Arbredes
 Argiles, coll de les
 Argiles, les
 Argiles, pou de les
 Ausència, mas d'
 Baix, morral de
 Bandejats, assegador dels
 Barçella a Canet, camí de la
 Barçella, barranc de la
 Barçella, font de la
 Barçella, la
 Barçella, les comes de la
 Barganya, mas de
 Barranc dels Fontanals, assegador del
 Barrancàs, lo
 Barranquets, los
 Barranc dels Catinells, assegador del
 Basili de Dalt, mas de

Basili, mas de
 Bassa, carrer de la
 Bastida, la
 Batalla, racó de la
 Bel, mas de
 Bel·lo, tossal de
 Bels, mas dels
 Beltran, coll de
 Benicàssim, carrer de
 Bessó, maset de
 Blanc, mas
 Blanca, font
 Blau, lo
 Boix, coll d'en
 Boix, mas d'en
 Boixos, barranc dels
 Bonica, cova
 Bordà, barranc del
 Bordes, coll de les
 Bordes, mas de les
 Bosc, barranc del
 Bosquet, lo
 Bovalar, lo
 Brics, los
 Brics, molí dels
 Brígid, era de
 Brígida, casa de
 Bruixes, camí de les
 Bruno, mas de
 Bullidora, l'olla
 Cabrerola, la
 Cabreta, la
 Cadeneta, la
 Calandí, molí de
 Calderes, mola de les
 Calet, eres de
 Calets, mas dels
 Calvari, lo
 Camarilles, molí de

Camí del Mas del Coll, assegador de
Camp, coll del
Camps del Virrei, camí dels
Camps, los
Camps, pou dels
Canaleta, font de la
Canaleta, la
Canaleta, mas de la
Candro, lo mas de
Canet lo Roig, assegador del
Canet lo Roig, camí de
Cantalar, font del
Canteret, lo
Cap de Meló, lo
Cap dels Mollons, lo
Capdevila
Capdevila, peiró de
Capdeviles
Capelleta, la
Cardona, ullal de
Carrascots, los
Carrerassa, la
Carreró, lo
Cases, coll de les
Castellet de Baix, el
Castellet de Dalt, el
Castellets, los
Castevells, los
Catalina, pou de la
Catinells de Baix, mas dels
Catinells de Dalt, mas dels
Catinells, barranc dels
Catinells, camí dels
Catinells, los
Catí, camí de
Catxull, la creu de
Celets, costa dels
Cendra, cova de la
Cervera, rambla de

Cervol, riu
Cinc Termes, molló dels
Cingle, barranc del
Clapissa, corral de la
Clapissal, mas de lo
Clapissals del Mas de Roca, los
Clapisses, assegador de les
Clapisses, mas de les
Clomeres, les
Closes, les
Closes, pou de les
Clotes, camí de les
Clotes, les
Clots al Tormassal, assegador dels
Clots d'en Simó, los
Clots, barranc dels
Clots, el saltador dels
Clots, los
Cocons, barranc dels
Cocons, barranc dels
Cocons, los
Cocó, barranc
Codines, barranc de les
Coll d'en Boix, mas del
Coll de les Cases, camí del
Coll, assegador del
Coll, mas del
Colom, fonteta del
Colomera, la
Colom, lo
Coloms, roca dels
Coma, la
Comanegra, avenc de
Comanegra, barranc de
Comanegra, la torresseta de
Comaro, torreta de
Comes, lo fondo de les
Comes, les
Cometa la Vela, la

Cometes, les
 Comport, mas de
 Cotna, la
 Consell, font de
 Consell, mas de
 Contera, cova
 Corrents, los
 Costerelles, les
 Costereta, la
 Coveta de la Tea, barranc de la
 Coveta, barranc de la
 Cremat, mas
 Cremat, molí
 Creu, coll de la
 Creu, mas de la
 Creus, collet de les
 Cuc, barranc del
 Cuc, los noguers de
 Cuc, sènia de
 Cuquello, cova del
 Curolla, assegador de la
 Curolla, la
 Currunyà, el
 Curulló, lo
 Dalt, morral de
 Davants, los
 Dellà el riu
 Descansada, la
 Doctor Ferreres, carrer del
 Doctor Herrera, carrer del
 Dolç, mas d'en
 Domènecs, mas dels
 Ecus, cisterna de l'
 Empedrades, les
 En Celoni, cova de l'
 En Celoni, font de l'
 En Celoni, roca de l'
 En Celonis, los
 En Jover, pla

Enmig, moleta d'
 En Roig
 En Roig, pla d'
 En Roig, coll d'
 Enruna
 Eres, les
 Ereta dels Clots, barranquet de l'
 Escolà, mas de l'
 Escoles, carrer de les
 Espadella, barranc de l'
 Espardenyera, mas de l'
 Espera, mas d'
 Esperó, barranc de l'
 Espigolar, coveta de l'
 Estelat, mas de l'
 Estrets, los
 Fangaret, mas del
 Fàbrica, la
 Feixassa, la
 Fematers, racó dels
 Ferreres, barranc de les
 Ferreres, les
 Ferreries, roca
 Figuerà, lo
 Figuera, cova de la
 Figuerals, los
 Filaubert, els bassis de
 Foguerà, barranc
 Foguerà, feixa del
 Foies, barranc de les
 Foies, les
 Fondets, los
 Fondo, barranc
 Fondo, lo
 Fonts, les
 Fonso, sènia de
 Font de l'Albi, assegador de la
 Font de l'Albi, mas de la
 Font de l'Albi, mola de la

Font de la Serra, camí de la
 Font de la Serra, mas de la
 Font de les Piques, mas de la
 Font del Cantalar, assegador de la
 Font del Regall, assegador de la
 Font, barranc de la
 Font, barranc de la
 Font, barri de la
 Font, la
 Fontanals, barranc dels
 Fontanals, camí dels
 Fontanals, mas dels
 Fontanella, la
 Fontanals, assegador dels
 Fonteta de Gil, la
 Foradada, roca
 Forat, mas del
 Forn, carreró del
 Forques, coll de les
 Forques, les
 Francàs, lo
 Francàs, pou del
 Frare, barranc del
 Fredes, carrer de
 Freginal, lo
 Fusta, barranc de la
 Gabrielet, mas de
 Galí, sènia d'en
 Galls, casa dels
 Gavatx, barranquet d'en
 Gavatx, mas d'en
 Gàpitos, cova dels
 Godall, font de
 Godina, la
 Gorrista, mas del
 Gorros, maset dels
 Gotellera, la
 Gralla, coll de la
 Gralla, cova de la

Gralla, la
 Gran, mola
 Granota, coll de la
 Grau, lo
 Grau, mola del
 Gravet, camí del
 Gravet, lo
 Gravet, font del
 Grèvol, barranc d'en
 Grinyó, bassa de
 Guardiola, mas de
 Guilona, barranc de la
 Guilona, camí de la
 Guilona, font de la
 Guilona, mas de la
 Guilones, pou de les
 Hermenegild, caseta d'
 Independència, carrer de la
 Infernet, barranc de l'
 Infernet, mas de l'
 Jana, camí de la
 Joano, mas de
 Joncar, barranc del
 Joncar, camí del
 Joncar, lo
 Joncar, horts del
 Joncar, mas del
 Jonquera, barranc de la
 Jovera, mola
 Lladre, forat del
 Llança, mas de
 Llançana, carrer
 Llarga, mola
 Llarga, moleta
 Llebra, el maset de
 Llei, coll de la
 Llomagorda
 Llop, coll del
 Llopero

Llorers, hort dels
 Lloses, barranc de les
 Llot, mas de
 Lluïses, els cocons de les
 Lluna, pouet de
 Malany, era de
 Malesa, barranc de la
 Mallada, lo racó de la
 Mallorca, mas de
 Maó, plaça de
 Marc, cova d'en
 Mare de Déu de l'Assumpció,
 església de la
 Mare de Déu, vilar de la
 Marfullar, barranc del
 Marqués, bancals del
 Marrada, la
 Marraixó, forn de
 Mas Cremat a Canet, camí del
 Mas d'en Boix, barranc del
 Mas d'en Boix, camí del
 Mas d'en Boix, coll del
 Mas d'en Cruelles, camí del
 Mas d'en Sanç, camí del
 Mas d'en Sanç, pou del
 Mas d'Ortí, camí del
 Mas d'Ortí, morral del
 Mas de Bruno a Canet, camí del
 Mas de Joano, camí del
 Mas de l'Espardenyera, barranc del
 Mas de l'Espardenyera, camí del
 Mas de l'Espardenyera, cocó del
 Mas de l'Om al de la Creu, camí del
 Mas de la Creu, camí del
 Mas de Llança, camí del
 Mas de Llot al de la Creu, camí del
 Mas de Llot, assegador del
 Mas de Melsa, assegador del
 Mas de Melsa, camí del

Mas de Muntanyes, sènia del
 Mas de Roca, assegador del
 Mas de Roca, camí del
 Mas de Roca, l'assester, del
 Mas del Coll, camí del
 Mas del Rei, assegador del
 Mas del Rei, camí del
 Mas del Rei, font del
 Mas del Rei, mola del
 Mas dels Bels, assegador del
 Mas dels Ous, barranquet del
 Mas dels Ous, cova del
 Masets, camí dels
 Masets, coveta dels
 Masets, los
 Masets, font dels
 Masets, mola dels
 Maso, barranc de
 Masos, los
 Masovero, era de
 Masovero, masos de
 Mata Redona, la
 Mates, pla de les
 Matisses, les
 Melsa, los plans de
 Melsa, mas de
 Melso, sènia de
 Mercadera, roca
 Mestre García, carrer del
 Migdia, roca del
 Miguel Beltran, carrer de D.
 Miguel Beltran, escoles de D.
 Minguet, mas de
 Mola de les Calderes, assegador de la
 Mola Jovera, assegador de la
 Mola, camí de la
 Mola, costa de la
 Mola, mas de la
 Mola, molló de la

Molentiu, bassa del
 Moletó, barraca del
 Molinar de Baix, mas del
 Molinar de Dalt, mas del
 Molinar, barranc del
 Molinar, camí del
 Molinar, font del
 Molinar, torreta del
 Molló, la moleta del
 Montegordo
 Morella, camí de
 Morella, carretera de
 Morral Roig, povet del
 Morrals Rojos, los
 Morrut, mas de
 Mossèn Segarra Roca, plaça de
 Muntanyes, mas de
 Murada, mola
 Negrito, sènia de
 Noguerets, basseta dels
 Noguers, barranc dels
 Noguers, mas dels
 Nostre Senyor, vilar de
 Nou, camí
 Nou, carrer
 Nou, el pati
 Nou, mas
 Nova, església
 Nova, plaça
 Nòs, barranc de
 Obaga, camí de l'
 Obaga, mas d'
 Olivar, pla del
 Om, mas de l'
 Ombria, coll d'
 Ombriau, racó l'
 Orient, molí d'
 Oró, morral de l'
 Ortigada, la moleta

Ortins, camí de les
 Ortins, les
 Ortí, mas d'
 Ós, barranc de l'
 Ous, mas dels
 Parat, font del
 Parat, sènia del
 Parats, los
 Paret Grossa, la
 Parres, carrer de les
 Pasterassa, racó de la
 Pastora, cova de la
 Pau VI, revolta de
 Pau, mas de
 Pedebanc, roca
 Pedregós, morral
 Pelegri, moleta del
 Penyablanca
 Pepe Roca, mas de
 Pepitòria, mas de
 Pestagua, palau dels comtes de
 Pi, font del
 Piano, carrer del
 Picassó, racó
 Picoses, les
 Pinós, tossal
 Piquer, molí de
 Piques, font de les
 Pla en Jover, camí del
 Pla en Jover, mas del
 Pla en Vilar, mas del
 Pla, carrer
 Plana, mola
 Planes, les
 Planeta, mas de la
 Planetes, camí de les
 Planetes, les
 Planjovero, sènia de
 Poatzols, los

Polls, fonteta dels	Replanillà, lo
Portella, la	Ribassots, els
Posamunt, mas de	Ribeta Roja, la
Pou del Camp, camí del	Roca dels Coloms, assegador de la
Povatxo, assegador del	Roca dels Coloms, corral de la
Povatxo, lo	Roca, mas de
Povill, mas del	Roca, mas de la
Presó, costereta de la	Roca, tossal d'en
Prigó, lo	Roc, camí del
Prisco, mas de	Roja, cova
Puetes, camí de les	Roja, la roca
Puetes, coll de les	Romeral, lo
Puetes, les	Romeu, mas de
Pugets, barranc dels	Roques, camí de les
Pugets, camí dels	Roqueta, mas de
Pugets, los	Rosers, los
Puigcabra, barranc de	Rossell, camí de
Purificació Moran, plaça de	Rosset, pla del
Quatre Camins, los	Rostollasses, les
Quatre Camins, pou dels	Roureda, bosc de la
Quatre Cantons, los	Rourera, barranc de la
Quelo, era de	Rourera, la
Quinze Bancalets de la tia Gabriela,	Rull, pla del
los	Sabater, sènia del
Racó d'Armand, lo	Saboner, era del
Racó Pou, portell del	Safareigs, los
Rambla de Cervera, assegador de la	Saleres, les
Ratlla, feixa de la	Salom, la coma
Raval, lo	Saltadora, la
Redó, tossal	Sanç, mas d'en
Redona, moleta	Sant Antoni, carrer de
Redona, moleta	Sant Blai, carrer de
Regall, barranc del	Sant Marc
Regall, camí del	Sant Marc, camí de
Regall, font del	Sant Marc, la comes de
Regall, mas del	Sant Marc, mas de
Regall, pont del	Sant Marc, molló de
Regall, teuleria del	Sant Mateu a Morella, assegador de
Rei, mas del	Sant Mateu a Morella, camí de

Sant Mateu, camí de
Sant Mateu, carrer de
Sant Mateu, portal de
Sant Mateu, pou de
Sant Pere de la Barcella
Sant Pere, molló de
Sant Roc, carrer de
Sant Vicent, carrer de
Sant Vicent, travessia de
Santa Bàrbara
Santa Isabel, carrer de
Santets, s,nia de
Sastre, viver del
Sec, riu
Seguera, serra
Selleta, la
Senieta, mas de la
Senillet, lo
Serafina, la
Serra, font de la
Serra, lo planet de la
Serres, assegador de les
Serres, les
Serreta Mitjana, barranquet de la
Serretes, les
Setzes, mas dels
Séquia Empedrada del Molinar, camí
de la
Sifre, mas de
Socarrats, casa dels
Sogues, roca de Na
Sòl de la Barcella, camí del
Sòl del Bosc, el
Sol, carrer del
Solanes, les
Solanet, cingle del
Solanet, mas del
Solsides, les
Solsona, sènia de

Sombreret, mola del
Sorteta, la
Sorts del Molinar, les
Sorts, les
Subterrània, cova
Susano, portell
Talaiola al Turmell, assegador de la
Talaiola, la
Tancada, assegador de la
Tancada, la
Tancat, lo racó
Tea, cova de la
Teix, font del
Teixal, bancal del
Teixet, lo
Tio Batiste, mas del
Tio Pere, mas del
Tirijana, mas de la
Toríbio, mas de
Tormassal, lo
Tormassal, portell del
Tormo, camí del
Tormo, lo
Tormo, pou del
Torrasses, les
Torre, tossal de la
Torres, les piquetes d'en
Torreta, la
Tosques, font de
Tossa, la
Tossal, plans del
Tossal de la Torre, assegador del
Tossal del Vent, assegador del
Tossalet, carrer del
Tossalet, mas del
Trascases, carrer
Traversera, roqueta
Trijols, barranc dels
Trinquet, carrer del

Turmell, camí del
Turmeda, devesa del
Turmeda, lo
Turmeda, escala del
Turmeda, la torresseta del
Turmeda, nevera del
Turmeda, pouet del
Vaca, cova de la
València, carrer de
Vallibona, camí de
Vell de Vallibona, camí
Vell, ajuntament
Vella, església
Vella, plaça
Venta, lo coll de la
Ventador, lo coll
Verge Maria, carrer de la
Vessanes, les
Victorino, era de
Vilaret Sendra, el
Vinaròs, carretera de
Vistalegre, mas de
Vives, basseta d'en
Volta-soques, mas de
Xert
Xert, mola de
Xert, moles de